

Pašnovērtējuma anketa iestāžu iekšējās kontroles sistēmu izvērtēšanai “naudas atmazgāšanas” un sankciju risku pārvaldības jautājumos

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir izpildīts (jā/nē/daļēji)	Ieteicamā rīcība, ja kritērijs nav izpildīts
1. Vai iestāde ir veikusi un dokumentējusi tās faktiskajai situācijai un darbības specifikai atbilstošu NILLTPF¹ un sankciju risku novērtējumu?			
<ul style="list-style-type: none">Iestāde ir veikusi NILLTPF risku novērtējumu, izvērtējot vismaz šādus potenciālos riskus:<ul style="list-style-type: none">riski, kas saistīti ar darījumu partneru juridisko formu, īpašnieku un patiesā labuma guvēju struktūru;riski, kas saistīti ar darījumu partneru ģeogrāfisko atrašanās vietu;riski, kas saistīti ar darījumu partneriem sniegtajiem produktiem/pakalpojumiem (darījumu partneru iespēja tos			<p>Aicinām īstenot uz risku balstītu pieeju un izvērtēt NILLTPF riskus, ar kuriem iestāde varētu saskarties savā darbībā (piemēram, slēdzot līgumus, veicot maksājumus), tas ir, iespējamību, ka iestādes sniegtos pakalpojumus varētu izmantot, lai piešķirtu nelegāli iegūtiem līdzekļiem legālu izcelsmi², slēptu to izcelsmi, kā arī veiktu terorisma³ vai proliferācijas⁴ finansēšanu.</p> <p>Aicinām izvērtēt risku, kas piemīt klientu/darījumu partneru juridiskajai formai, īpašnieku struktūrai, patiesā labuma guvēju saimnieciskajai vai personiskajai darbībai. Par darījumu partneru risku var liecināt, piemēram, sarežģīta īpašnieku struktūra, darījuma partnera nevēlēšanās veidot tiešu kontaktu, darījumiem neatbilstošs sociālais/materiālais stāvoklis.</p> <p>Aicinām izvērtēt risku, ka klienti/darījumu partneri vai to patiesā labuma guvēji ir saistīti ar valsti vai teritoriju, kuras ekonomiskie, sociālie vai politiskie apstākļi var liecināt par valstij piemītošu augstu NILLTPF risku.</p> <p>Aicinām izvērtēt risku, ka klienti/darījumu partneri attiecīgo produktu vai pakalpojumu var izmantot NILLTPF nolūkiem.</p>

¹ Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšana.

² Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija aptver darbības ar noziedzīgi iegūtu mantu, kas veiktas ar mērķi radīt trešajām personām maldīgu priekšstatu par mantas izcelsmi.

³ Terorisma finansēšana ir jebkāda veidā iegūtu finanšu līdzekļu vai citas mantas tieša vai netieša vākšana vai nodošana ar mērķi tos izmantot vai zinot, ka tie tiks pilnīgi vai daļēji izmantoti, lai veiktu teroristiskas darbības.

⁴ Proliferācijas finansēšana ietver jebkāda veidā iegūtu finanšu līdzekļu vai citas mantas tiešu vai netiešu vākšanu vai nodošanu ar mērķi tos izmantot vai zinot, ka tie tiks pilnīgi vai daļēji izmantoti, lai finansētu proliferāciju (masveida iznīcināšanas ieroču izgatavošana, glabāšana, pārvietošana, lietošana vai izplatīšana).

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir izpildīts (jā/nē/ daļēji)	Ieteicamā rīcība, ja kritērijs nav izpildīts					
<p>izmantot NILLTPF nolūkiem);</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ riski, kas saistīti ar veidu (kanālu), kādā darījumu partneri pakalpojumu vai produktu iegūst un izmanto. 	<ul style="list-style-type: none"> • Iestāde ir veikusi sankciju risku novērtējumu, izvērtējot vismaz šādus potenciālos riskus: 	<ul style="list-style-type: none"> ○ iestādes sadarbības jurisdikcijas; ○ darījumu partneru saistība ar teritoriju, uz ko attiecināmas sankcijas; ○ darījumu partneru saistība ar tādu iekārtu vai preču tirdzniecību, ražošanu, eksportu vai importu, kas var tikt izmantotas militārām vajadzībām un var tikt uzskatītas par divējāda lietojuma precēm; ○ darījumu partneru saistība ar specifisku nozari vai specializētajām ārvalstu aģentūrām (militārā rūpniecība, militārie konstruktoru biroji, kosmisko 	<p>Aicinām izvērtēt risku, kas saistīts ar veidu (kanālu), kādā klienti pakalpojumu vai produktu iegūst un izmanto. Par piegādes kanālu risku var liecināt, piemēram, problēmas identificēt otru darījuma pusi attālinātā darījumā.</p>	<p>Aicinām izvērtēt iestādes darbības veidam un tās klientiem/darījumu partneriem piemītošo sankciju risku, tas ir, iespējamību, ka iestādes pakalpojumi varētu tikt izmantoti, lai pārkāptu vai apietu nacionālās vai starptautiskās sankcijas.</p>	<p>Aicinām izvērtēt ģeogrāfiskos riskus: 1) sadarbības jurisdikcijas starptautisks novērtējums – kā jurisdikciju novērtē FATF, ES, OECD (augsta riska, vidēja riska, zema riska valsts); 2) drošības stāvoklis valstī vai reģionā, piemēram, vai notiek konflikts, vai pastāv demokrātisks režīms, vai pret valsti, amatpersonām ir noteiktas sankcijas; 3) pārbaude, vai pret valsti kopumā ir noteiktas ANO, ES, vai kādas citas ES vai NATO dalībvalsts sankcijas.</p>	<p>Aicinām izvērtēt, vai klientu/darījumu partneru saimnieciskā darbība ir saistīta ar tādu iekārtu vai preču tirdzniecību, ražošanu, eksportu vai importu, kas var tikt izmantotas divejādām vajadzībām un var tikt uzskatītas par divejāda lietojuma precēm⁵.</p>	<p>Aicinām izvērtēt, vai klienti/darījumu partneri, to patiesā labuma guvēji vai sadarbības partneri ir saistīti ar specifisku nozari vai specializētajām ārvalstu aģentūrām.</p>	<p>Aicinām izvērtēt, vai klientu/darījumu partneru saimnieciskās darbības nozare var būt saistīta ar militāro rūpniecību vai tādu preču tirdzniecību,</p>

⁵ Divejāda lietojuma preces ir preces, ko var izmantot gan civiļiem, gan militāriem mērķiem, piemēram, militāro tehnoloģiju vai ieroču izgatavošanai.

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir izpildīts (jā/nē/ daļēji)	Ieteicamā rīcība, ja kritērijs nav izpildīts
<p>tehnoloģiju pētniecības aģentūras u.tml.).</p> <ul style="list-style-type: none"> Iestāde ir dokumentējusi tās veikto risku novērtējumu. 			<p>kuru aizsegā ir ērtāk slēpt darbību ar aizliegtajām precēm.</p> <p>Aicinām dokumentēt risku novērtējuma secinājumus, lai nepieciešamības gadījumā varētu gan apliecināt risku novērtējuma veikšanu, gan aktualizēt novērtējumu un nodrošināt informācijas pēctecību atbildīgo darbinieku maiņas gadījumā.</p> <p>Lai gan NILLTPF risks un sankciju risks ir dažādi riski, to novērtējumu var veikt vienlaicīgi un abu risku novērtējumu apvienot vienā dokumentā.</p>

2. Vai iestāde savās iekšējās kontroles sistēmā ir ieviesusi procedūras NILLTPF risku pārvaldībai?

<ul style="list-style-type: none"> Iestādē ir ieviestas procedūras aizdomīgu darījumu identificēšanai. Iestādē ir ieviestas procedūras ziņošanai Finanšu izlūkošanas dienestam par aizdomīgiem darījumiem. Iestādē ir noteikta atbildīgā persona/-as par NILLTPF risku pārvaldību (tai skaitā pārbaužu veikšanu un ziņošanu iestādes vadībai, atbildīgajām iestādēm). Iestādes atbildīgais darbinieks/-i ir apmeklējis mācības par NILLTPF jautājumiem. Iestādes ieviestie iekšējās kontroles pasākumi ir balstīti uz iestādes veikta NILLTPF risku novērtējuma rezultātiem. 	<p>Aicinām iestādes iekšējās kontroles sistēmā paredzēt procedūras darījumu partneru pārbaudei.</p> <p>Aicinām iestādes iekšējos tiesību aktos noteikt kārtību, kā darbiniekiem rīkoties, rodoties aizdomām par aizdomīgu darījumu.</p> <p>Aicinām noteikt konkrētas atbildīgās personas par darījumu partneru pārbaudi veikšanu un ziņošanu iestādes vadībai/atbildīgajām iestādēm.</p> <p>Aicinām nodrošināt iespēju iestādes atbildīgajiem darbiniekiem pilnveidot zināšanas NILLTPF risku pārvaldības jomā.</p> <p>Pirms iekšējo tiesību aktu pilnveidošanas aicinām veikt NILLTPF risku novērtējumu.</p>
---	---

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir izpildīts (jā/nē/ daļēji)	Ieteicamā rīcība, ja kritērijs nav izpildīts
3. Vai iestāde savās iekšējās kontroles sistēmā ir ieviesusi procedūras sankciju risku pārvaldībai?			
<ul style="list-style-type: none"> • Iestāde veic sankciju pārbaudes pirms sadarbības uzsākšanas ar pretendentiem atbilstoši Sankciju likuma 11.¹ panta prasībām. • Iestāde veic sankciju pārbaudes pirms sadarbības uzsākšanas ar pretendentiem, kas neietilpst Sankciju likuma 11.¹ panta prasību tvērumā. • Iestādes veiktās sankciju pārbaudes ir dokumentētas. • Iestāde tās noslēgtajos iepirkuma līgumos paredz tiesības vienpusēji atkāpties no līguma izpildes, ja darījuma partnerim līguma izpildes laikā tiks piemērotas sankcijas. • Iestādes iepirkuma līgumos iekļautā klauzula ir formulēta tā, lai maksimāli aizsargātu iestādes intereses vienpusējas atkāpšanās gadījumā (tai skaitā skaidri noteiktas vienpusējās atkāpšanās sekas, definēta nespēja izpildīt līgumu, paredzētas tiesības saņemt informāciju par sankciju piemērošanu, zaudējumu atlīdzināšanas pienākums). • Iestādē ir noteikta atbildīgā persona/-as par 	<p>Aicinām publisko iepirkumu procesā pārbaudīt, vai pretendents, kuram būtu piešķiramas līguma slēgšanas tiesības, un ar to saistītās personas nav iekļauti sankciju datubāzēs.</p> <p>Atbilstoši veiktajam risku novērtējumam, aicinām izvērtēt nepieciešamību pārbaudīt darījumu partneru pakļautību sankcijām arī ārpus Sankciju likuma 11.1 panta tvēruma.</p> <p>Aicinām dokumentēt veiktās sankciju pārbaudes.</p> <p>Līgumos, kuriem piemērojams Publisko iepirkumu likums, aicinām paredzēt pasūtītāja tiesības vienpusēji atkāpties no līguma izpildes sankciju piemērošanas gadījumā.</p> <p>Formulējot vienpusējās atkāpšanās tiesības sankciju piemērošanas gadījumā, aicinām apsvērt vienpusējās atkāpšanās praktiskos aspektus: kritērijus, kad līguma izpildīšana uzskatāma par neiespējamu, vienpusējās atkāpšanās sekas, tiesības iegūt informāciju par sankciju piemērošanu līguma izpildes laikā.</p> <p>Aicinām noteikt konkrētas atbildīgās personas par sankciju</p>		

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir izpildīts (jā/nē/ daļēji)	Ieteicamā rīcība, ja kritērijs nav izpildīts
<p>sankciju risku pārvaldību (tai skaitā pārbažu veikšanu un ziņošanu iestādes vadībai, atbildīgajām iestādēm).</p> <ul style="list-style-type: none"> Iestādes atbildīgais darbinieks/-i ir apmeklējis mācības par sankciju jautājumiem. Iestādes ieviestie iekšējās kontroles pasākumi ir balstīti uz pašvaldības veikta sankciju risku novērtējuma rezultātiem. 		<p>pārbažu veikšanu un dokumentēšanu.</p> <p>Aicinām nodrošināt iespēju iestādes atbildīgajiem darbiniekiem pilnveidot zināšanas sankciju risku pārvaldības jomā.</p> <p>Pirms iekšējo tiesību aktu pilnveidošanas aicinām veikt sankciju risku novērtējumu.</p>	